

## Joukkoliikenteen yhteistoimintasopimuksen hyväksyminen

Kunnanhallitus 14.06.2021 § 136  
390/08.01.00/2021

Valmistelija

sivistysjohtaja petri.kakonen@karkola.fi puh. 044-770 2130

Kärkölen kunnassa on ollut vuosikymmenien ajan sekä sisäistä kaikille avointa joukkoliikennettä että läpikulkevaa seudullista kaikille avointa joukkoliikennettä. Esimerkiksi 2010 -luvulla Kärkölen sisäinen kaikille avoin joukkoliikenne oli ostettua liikennöintipalvelua lähinnä koululaisten kuljetuksiin, mutta palvelua saattoi käyttää kaikki muutkin kuntalaiset omalla kustannuksellaan. Linja-autoliikennöitsijä piti itsemaksavien asiakkaiden lipputulot kiinteän sopimushinnan lisäksi.

Koululaiskuljetuksissa oli perusopetuslain mukaisesti oikeutettuja kuljetusoppilaita 120 - 130 oppilasta. Kouluja Kärkölässä oli tuolloin vielä 4. Täydentävät erilliskuljetustarpeet toteutettiin takseilla. Seudullisessa läpikulkevassa joukkoliikenteessä kulki myös Kärkölen koulukuljetusoppilaita. Se oli markkinaehtoista ja lipputulot menivät liikennöitsijälle. Ne vuorot olivat silloin lääninhallituksen piirissä, nyttemmin ELY-keskuksen. Elokuusta 2015 alkaen, jolloin Kärkölässä siirryttiin yhtenäiskoulu-rakenteeseen, koulukuljetusoppilaiden määrä on ollut 220 - 240.

Joukkoliikenteen maanteiden julkisten henkilöliikennepalvelujen muutosten myötä suhteellinen painotus kuljetusoppilasmäärissä on siirtynyt erilliskuljetusten puolelle. Niiden kilpailutusten kautta Kärkölässä siirryttiin 1.1.2018 pääosin pikkubussikuljetuksiin, jotka ovat osoittautuneet taloudellisimmaksi maanteiden joukkoliikenteen kuljetusmuodoksi matkustajakapasiteettinsa ja fyysisten mittojensa puolesta. Niiden avulla toteutetaan myös kunnan sisäistä kaikille avointa palvelu- ja asiointipalveluliikennettä.

Yhteiskunnalliset muutokset, mm. elintasonmuutokset, ovat merkittävästi vähentäneet joukkoliikenteen käyttöä varsinkin maaseutumaisissa kunnissa. Maksavien asiakkaiden määrä on vähentynyt merkittävästi kaikille avoimessa maanteiden joukkoliikenteessä, jonka seurauksena markkinaehtoinen liikenne on vähentynyt tai loppunut kokonaan. Ainoaa Kärkölen läpikulkevaa seudullista kaikille avointa linja-autovuoroa käytti vuonna 2020 keskimäärin 0,6 asiakasta jokaisena liikennöintipäivänä. Lahden seudun joukkoliikennelautakunta on päättänyt kokouksessaan 23 § 4.5.2021 lakkauttaa kyseisen vuoron (Marttila - Lahti) 9.8.2021 alkaen.

Maakuntaan on muodostettu alueellinen ja seudullinen joukkoliikennelupaviranomaisorganisaatio ratkomaan edellä mainittuja haasteita ja kehittämään joukkoliikennepalveluja. Kärkölen kunnan ja Lahden Seudun Liikenteen (LSL, joukkoliikenneorganisaatio) välisen yhteistyön tarve on vähentynyt minimaaliselle tasolle yhteistyövuosien aikana. Jo ennestäänkin vähäisistä maanteiden joukkoliikennevuoroista viimeinen lakkautetaan elokuussa. Kärkölen kunta on kuitenkin maksuvelvollinen omalta osaltaan joukkoliikennelupaviranomaisyhteistyön kustannuksista.

Kustannukset muodostuvat kuntien asukaslukujen suhteessa jaettavista kiinteistä valmistelu- ja toimeenpanokustannuksista ja yhteisistä tutkimus- ja kehityshankkeista sekä lautakuntapaikkojen suhteessa jaettavista lautakunnan kustannuksista.

Voimassa olevan yhteistyösopimuksen mukaiset kustannukset seudullisesta joukkoliikenneyhteistyöstä ajalta 1.1. - 31.3.2021 ovat 4 075, 59 euroa. Lisäksi pitää huomioida joukkoliikennelautakunnan sekä seudullisten yhteistyöryhmien (2) kokouksiin osallistumista aiheutuvat kustannukset.

Edellä kuvatun perusteella Kärkölen kunnalla ei ole perusteltua tarvetta jatkaa yhteistyötä seudullisessa joukkoliikennelupaviranomaisorganisaatiossa allekirjoittamalla 1.9.2021 voimaan tuleva joukkoliikenteen yhteistoimintasopimus. Asiakokonaisuuteen huomiointina, että Kärkölen kunta haluaa olla jatkossakin mukana joukkoliikenteen lippupalvelujärjestelmässä.

Esittelijä pormestari Markku Koskinen

Päätösehdotus Kärkölen kunnanhallitus päättää ilmoittaa lausunnossaan, ettei sillä ole perusteltua tarvetta jatkaa yhteistyötä seudullisessa joukkoliikennelupaviranomaisorganisaatiossa allekirjoittamalla 1.9.2021 voimaan tuleva joukkoliikenteen yhteistoimintasopimus.

Kunnanhallitus ilmoittaa, että Kärkölen kunta haluaa olla jatkossakin mukana joukkoliikenteen lippupalvelujärjestelmässä.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Muutoksenhaku Muutoksenhakukielto

Jakelu Lahden kaupunki  
sivistysjohtaja

Kunnanhallitus 30.08.2021 § 185  
390/08.01.00/2021

Valmistelija pormestari markku.koskinen@karkola.fi puh. 045 160 4164

Toimivilla liikenneyhteyksillä ja liikkumispalveluilla on keskeinen merkitys jokaiselle kunnalle ja alueelle. Työnjako liikenneväylien rakentamisessa ja kunnossapidossa on määritelty lainsäädännössä. Valtio vastaa kustannuksellaan maanteistä ja radoista, kunnat kaduista ja yksityiset tienpitäjät yksityisteistä. Kunnat, kaupungit ja MAL-kaupunkiseudut ovat liikenneinfran kehittämisessä ja kunnossapidossa keskeisiä toimijoita ja rahoittajia.

Liikennesuunnittelu on osa yleis- ja asemakaavoituksen yhteydessä tehtävää maankäytön suunnittelua. Monet liikennejärjestelyihin, liikennemääriin ja kulkumuotojen valintaan vaikuttavat seikat ratkaistaan jo yleiskaavan ja liikennejärjestelmäsuunnittelun tasolla.

Kunta huolehtii asemakaavoitetun alueen liikenne- ja katusuunnittelusta ja liikenteen ohjauksesta. Kunnan kadunpito mahdollistaa asukkaiden ja elinkeinoelämän liikenneyhteyksien toimivuuden ja myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen toimintaedellytykset.

Lähes kaikki kunnat ovat osallistuneet joukkoliikenteen järjestämiseen tai tukemiseen jollakin tavalla, vaikka avoin joukkoliikenne ei ole kuntien lakisääteinen tehtävä. Isot kaupunkiseudut panostavat joukkoliikenteeseen merkittävästi. Kuntien lakisääteisiä tehtäviä henkilökuljetuksissa ovat perusopetuslain mukaiset koululaiskuljetukset, vammaisten liikkumiseen liittyvät tehtävät (vammaispalvelulaki) sekä sosiaalihuoltolain ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain kuljetussäädöksiä tehtävät.

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta päätti kokouksessaan 22.6.2021 lähettää yhteistoimintasopimuksen hyväksyttäväksi kuntiin.

Yhteistoimintasopimukseen tehtiin joitakin muutoksia lausuntojen perusteella. Sen lisäksi lautakuntakäsittelyn jälkeen sopimuksesta on vielä korjattu muutamia virheitä, esim. viittauksia joukkoliikennelakiin ja lisätty liitti puuttuviin kohtiin. Yhteistoimintasopimus on liitteenä.

Yhteistoimintasopimuksen mukainen talousarviokäsittely on tulossa joukkoliikennelautakuntaan 26.8.2021 sekä 7.9.2021.

Seudulle on myönnetty joukkoliikenteen perusvaltionavustusta 1 455 000 euroa sekä 1 000 000 euroa ns. ilmastoperusteista valtionavustusta, jolla tuetaan MAL-sopimuksen mukaisesti puhtaiden käyttövoimien käyttöönottoa. Tuon ilmastoperusteisen valtionavustuksen jakoperusteista ei ole vielä sovittu mitään. Perusvaltionavustus jaetaan vanhan kaavan mukaan.

Kärkölen kunnanhallitus päätti 14.6.2021 § 136, ettei sillä ole perusteltua tarvetta jatkaa yhteistyötä seudullisessa joukkoliikennelupaviranomaisorganisaatiossa allekirjoittamalla 1.9.2021 voimaan tuleva joukkoliikenteen yhteistoimintasopimus.

Kärkölen kunnan edustajat ovat käyneet tarkentavia keskusteluja Lahden kaupungin edustajien kanssa. MAL-sopimuksen luoma kaupunkiseudun kehittämismahdollisuus on liikenteen osalta parhaiten edistettävissä joukkoliikennelautakunnassa. Kärkölen kunnan runsas työ- ja opiskelumatkaliikenne sekä kuntaan että kunnasta edellyttää sujuvaa yhteistyötä naapurikuntien kanssa. Kärköleen suuntautuva joukkoliikenne tukeutuu lähes kokonaan raideliikenteeseen. Raideliikenteen kehittäminen ja vaikuttaminen siihen liittyviin jatkoyhteyksiin on keskeinen tavoite kuntalaisten kannalta.

Esittelijä pormestari Markku Koskinen

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää hyväksyä sopimuksen ja edellyttää yhteistoiminnan jatkossa yhä paremmin kattavan raideliikenteeseen liittyvät maakunnalliset tavoitteet ja kansallisen edunvalvonnan.

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto
Jakelu	sivistysjohtaja Lahden kaupunki